

Klagerett, innsynsrett og rett til å få rettleiing av kommunen	
Klagerett: <i>Forvaltningsloven (fvl) § 28</i>	Den som vedtaket gjeld, kan klage over vedtaket. Andre personar kan òg klage, både dei som saka direkte gjeld, og dei som har klagerett.
Kven kan det klagast til: <i>Plan- og bygningsloven (pbl) § 1-9 femte leddet og forurensningsloven (forurl) § 85 andre leddet, jf. fvl § 28 andre leddet</i>	Klaga skal rettast til eit høgare styringsorgan, som er Fylkesmannen i [X] – pbl. § 1-9 femte leddet / forurl. § 85 jf. fvl. § 28 andre leddet, siste punktum]
Klagefrist: <i>fvl §§ 29, 30 og 31</i>	Klagefristen er tre veker frå den dagen meldinga om vedtaket kom fram til deg. Klaga må vere postlagd innan fristen. Klager som kjem inn etter fristen, blir avviste, dersom det ikkje ligg føre særlege grunnar. Du må derfor opplyse om årsaka til forseinkinga.
Rett til å krevje grunngjeving: <i>fvl §§ 24 og 25</i>	Dersom du meiner at vedtaket ikkje er grunngjeve godt nok, kan du innanfor klagefristen krevje ei slik grunngjeving. I slike tilfelle blir klagefristen endra og ny frist gjeld frå den dagen grunngjevinga kjem fram til deg.
Innhaldet i klaga: <i>fvl § 32</i>	Du må nemne vedtaket du klagar over og kva du ønskjer endra. Klaga må grunngjevast og elles vise til dei momenta som er viktige for saka. Du eller fullmektigen din må skrive under klaga.
Utsetjing av gjennomføring av vedtaket: <i>fvl §§ 31 og 42</i>	Sjølv om du har klagerett, kan vedtaket til vanleg gjennomførast straks. Det er likevel mogleg å søkje om å få utsett gjennomføringa av vedtaket til klagefristen er ute eller klaga er avgjort. [Fylkesmannen/klagenemnda i kommunen] kan på eige grunnlag ta stilling til kravet om utsetjing.
Kostnader ved klaga: <i>fvl § 36</i>	[Du kan søkje om å få dekt utgifter til nødvendig advokathjelp, men berre innanfor visse inntekts- og formuesgrenser. Fylkesmannen eller ein advokat kan gje nærare rettleiing. Det er òg høve til å få dekt større kostnader i samband med klagesaka, til dømes til advokathjelp. Føresetnaden er til vanleg at eit lågare styringsorgan har gjort ein saksbehandlingsfeil som fører til endring av vedtaket. Klageinstansen vil kunne orientere om retten til å krevje ei slik dekning.]

Rett til å krevje rettleiing: <i>fv l § 11</i>	Kommunen har på vanleg vis plikt til å gje rettleiing, slik at partane og andre interesserte skal kunne tryggje egne interesser i saka på best mogleg måte. Omfanget av rettleiinga må liggje innanfor det ein med rimeleg skjøn kan vente av ein kommune.
Rett til å sjå saksdokumenta: <i>fv l §§ 18-19</i>	Partane har normalt rett til å sjå saksdokumenta.